

RÄDDNINGSNÄMNDEN

Dnr: RÄN 2013-0143

YTTRANDE

2013-08-28

Förvarsdepartementet
103 33 Stockholm

UPPSALA KOMMUNSTYRELSE	
Ink.	2013 -09- 11
KSN - 2013 - 0008	
00	A/2013 33

En myndighet för alarmering (SOU 2013:33)

Räddningsnämnden har tagit del av utredningen "En myndighet för alarmering" och lämnar följande yttrande å Uppsala kommuns vägnar.

Sammanfattning

Räddningsnämnden delar utredningens bedömning av behovet av samordning av alarmering i kommun, landsting och staten samt att former och alarmeringssystem behöver utvecklas. Dock är räddningsnämnden frågande till väsentliga delar av utredningens förslag för att uppnå detta.

Räddningsnämnden menar att den föreslagna alarmeringsmyndigheten bör ges i uppdrag att initialt ta emot nödanrop och genomföra intervju i en sådan omfattning att samtliga berörda räddningsorgan har tillräckligt med information för att initiera akuta insatser. Ansvar för att initiera dessa insatser bör dock kvarstå i respektive räddningsorgan. Dock bör alarmeringsmyndigheten, i sitt uppdrag, ha möjlighet att erbjuda räddningsorganen att utföra hela eller delar av deras larm och ledning genom avtal och ersättning enligt självkostnadsprincipen.

Alarmeringsmyndighetens uppdrag bör inte renodlas i den meningen att den enskilde ska veta huruvida en upplevd kris eller nödläge är av sådan dignitet att den enskilde ska kontakta 112. Alarmeringsmyndigheten bör ha i uppdrag att hantera dessa och sannolikt sker detta mest effektivt om myndigheten då har möjlighet att direkt vidarebefordra ärendet till berörd aktör, enkelt exemplifierat med jourhavande präst.

 VI SAMVERKAR I EN GEMENSAM RÄDDNINGSNÄMND

Postadress: Uppsala kommun, Räddningsnämnden • 753 75 Uppsala
 Telefon: 018-727 00 00 (växel) • Fax: 018-727 30 19
 E-post: raddningsnamnden@ uppsala.se
www. uppsala.se

Allmänt

Utredningen försöker beskriva ett område som omfattar flera aktörer på olika nivåer, med olika organisationsformer och olika lagstiftningar som ska hantera ett eller flera ärenden av varierande omfattning, brådska och dignitet i samklang med daglig drift. Det finns flera områden i utredningen som ger upphov till följdfrågor av sådan art att det är svårt att bedöma innehåll och förslagen innan ytterligare underlag finns.

Utredningens bedömning att behovet av samordning av alarmering i kommun, landsting och staten samt att former och alarmeringssystem behöver utvecklas är dock mycket bra. Det finns viktiga områden som bör utvecklas snarast möjligt.

Behovet av en samordnad alarmering

En samordnad alarmering som möter den hjälpsökandes behov och är effektiv kräver utveckling från dagens situation. Denna utveckling bör ta sin utgångspunkt i att akut hjälp ska kunna sökas genom att ringa 112 (eller söka 112 via annan kanal) och att de olika aktörer som därefter ska bistå samordnar sig i 112-funktionen. Den hjälpsökande ska inte behöva fundera över vilka aktörer som kan eller ska bistå utan endast formulera vad och var något inträffat som föranleder det akuta hjälpbehovet.

Utredningen försöker hitta gränsdragningar för en samordnad alarmering. Räddningsnämnden menar att detta är en olycklig ambition. En samordnad alarmering bör utgå ifrån att alla akuta hjälpbehov, där en eller flera av samhällets samlade resurser förväntas bistå, ska slussas via en funktion. Det finns i utredningen framförallt två gränsdragningar som räddningsnämnden menar bör omprövas.

Den första är gränsdragningen mellan alarmering och ledning. Det finns inte praktiska möjligheter att göra en sådan gränsdragning enkel eller tydlig. Detta kan exemplifieras av att bedömningarna av ett nytt hjälpbehov måste göras utifrån redan pågående eller tillkommande händelser. En bättre utgångspunkt är att tydligare kräva att de aktörer som ska kunna bistå den enskilde ska samordnas i en gemensam 112-funktion men att de bibehåller hela ansvaret för sin egen verksamhet.

Den andra är gränsdragningen som försöker avgränsa vilken typ av akuta hjälpbehov som en samordnad alarmering ska hantera. Detta kan exemplifieras genom utredningens förslag att jourhavande präst inte skulle ingå bland de aktörer som en samordnad alarmering skulle hantera. En gränsdragning som riskerar att den enskilde inte ges hjälp, eller att den enskilde ges för mycket hjälp, på grund av att olika hjälpalternativ inte finns tillgängliga efter att bedömningen av hjälpbehovet gjorts är direkt olycklig.

En samordnad alarmering bör vara den funktion som binder samman och överbryggar samhällets olika aktörer som ska bistå den enskilde när akuta hjälpbehov uppstår. Funktionen motiveras inte bara av att den enskilde ska ges den enkelhet som en ingång till samhällets

samlade resurser utgör utan även av att en rad hjälpbehov kräver att flera av räddningsorganen behöver engageras parallellt och sekventiellt. En samordnad alarmering som i realtid kan ge flera myndigheters resurser möjlighet att påbörja sina respektive och gemensamma insatser parallellt måste vara målet.

Utredningens förslag

Utifrån ovan beskrivna målbild lämnar räddningsnämnden följande yttranden över utredningens förslag.

En nationell alarmeringsfunktion

Förslag: En nationell alarmeringsfunktion inrättas med uppdrag att ansvara för alarmeringen för att säkerställa en säker, snabb och effektiv larmbehandling och en likvärdig tjänst i landet.

Förslaget att skapa en nationell alarmeringsfunktion är i grunden bra. Dagens 112-funktion behöver utvecklas och en bättre samordning av räddningsorganen är högst önskvärd.

Verksamhet och uppgifter

Förslag: Alarmeringsfunktionen ska ha uppgifter inom tre verksamhetsområden: alarmering, varning och information samt stöd och infrastruktur.

Utredningen beskriver inte hur gränsdragningen mellan larm och ledning ska se ut. Att separera dessa två delar är sannolikt inte praktiskt möjligt. Alarmeringsfunktionen bör, utöver att ta emot nödsamtal och göra bedömningen av vilka räddningsorgan som är berörda, genomföra en fortsatt intervju som ger berörda räddningsorgan tillräcklig information för att de ska kunna initiera insatser parallellt. Efter att räddningsinsatserna är initierade kan kompletterande intervjuer genomföras av respektive räddningsorgan.

För att den ovan nämnda fortsatta intervjun ska vara effektiv krävs en samverkan med och samordning av samtliga räddningsorgan.

Stödet som alarmeringsmyndigheten har som uppgift bör omfatta möjlighet för räddningsorgan att uppdrå åt myndigheten att utföra hela eller delar av räddningsorganets larm och ledning. Det skulle motsvara den situation som råder idag. Ersättning för detta stöd ska respektive räddningsorgan stå för enligt självkostnadsprincipen.

Förslagen beträffande infrastruktur är mycket positiva.

En statlig myndighet

Förslag: Den nationella alarmeringsfunktionen ska bedrivas i myndighetsform. Myndigheten föreslås få namnet Alarmeringsmyndigheten.

Förslaget att organisera alarmeringsfunktionen i en myndighet är bra. Statens ansvar för verksamheten ska vara tydligt och styrningen av verksamheten likaså.

Myndigheten bör ges i uppdrag att, mot ersättning enligt självkostnadsprincipen, erbjuda räddningsorganen att utföra hela eller delar av deras alarmering och ledning.

Alternativet med ett statligt bolag eller en lösning liknande dagens medför frågetecken beträffande hur effektiv styrningen är. Vidare råder oklarhet beträffande huruvida lagen om offentlig upphandling ska tillämpas på tjänster som alarmering och ledning. Området lämpar sig inte för offentlig upphandling då behovet av samordning och samverkan bedöms öka.

Former för samverkan

Bedömning: Alarmeringsmyndigheten bör utveckla lämpliga former för samråd och samverkan med ansvariga myndigheter och räddningsorgan.

Förslaget är bra och viktigt. Samråd och samverkan är grundläggande komponenter för att skapa en överbryggande verksamhet. Alarmeringsmyndigheten bör dock äga mandat att fatta beslut beträffande sitt uppdrag för att inte skapa en situation där räddningsorganen ges veto beträffande alarmeringsmyndighetens uppdrag.

Närmare om Alarmeringsmyndighetens roll inom krisberedskap

Förslag: Alarmeringsmyndigheten ska ha samma ansvar och uppgifter i vardag som i kris.

Förslaget är bra.

Organisation

Förslag: Alarmeringsmyndigheten ska ha en organisation bestående av en central enhet för ledning och gemensamt stöd samt regionala larmcentraler.

Förslaget om 5-7 regionala larmcentraler bedöms som rimligt. Lokaliseringen av dessa förutsätts göras utifrån samtliga räddningsorgans behov.

Antalet regionala larmcentraler bör styras av möjligheten att säkerställa att respektive larmcentral har rätt kompetens och har tillräckligt många ärenden för att bibehålla och utveckla förmågan att hantera dessa.

Teknik

Förslag: En gemensam teknisk plattform för larmbehandling, informationsdelning och informationssamordning ska utvecklas. Räddningsorganen ska se till att de har tillgång till de system för ärendehantering, informationsdelning och kommunikation som Alarmeringsmyndigheten anvisar.

Förslaget är bra.

*Jay Llanes
ordf.*

Kompetens

Förslag: En särskild yrkesutbildning för operatörer vid Alarmeringsmyndigheten bör utvecklas för att säkerställa hög professionell kompetens vid larmbehandlingen. Regeringen bör uppdraga åt Myndigheten för samhällsskydd och beredskap att utarbeta ett förslag till utformning av en sådan yrkesutbildning.

Förslaget är i grunden bra. Utbildningen bör dock utarbetas i samråd med berörda räddningsorgan för att skapa förutsättningar för en effektiv larmhantering.

Renodling av nödnummer 112

Förslag: För att säkerställa en hög tillgänglighet bör larmnummer 112 renodlas för sådana larm som avser akuta nödsituationer som kräver omedelbar insats av samhällets hjälp- och räddningsresurser. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap får ansvar för att säkerställa att allmänheten får tillgång till tydlig och lätt tillgänglig information om användningen av olika larm- och informationsnummer i samhället och föreslås även överta huvudansvaret för informationsnumret 113 13.

Förslaget är i väsentliga delar dåligt. Att försöka renodla larmnummer 112 leder sannolikt till mer samordningsproblem och merarbete än vad det gör nytta. Det är sannolikt inte heller en bra utveckling ur ett rent samhällsekonomiskt perspektiv.

Beträffande förslaget att ge myndigheten för samhällsskydd och beredskap ansvaret för informationsnumret 113 13 och på så sätt renodla alarmeringsmyndighetens uppdrag är bra.

Säkerhet och funktionalitet

Bedömning och förslag: Kraven avseende driftsäkerhet, rapportering och åtgärder vid störningar och avbrott på tillhandahållare av allmänt tillgängliga kommunikationsnät och tillhandahållare av elektroniska kommunikationstjänster bör skärpas. Alarmeringsmyndigheten ska omedelbart underrättas om nödsamtal inte kan förmedlas på grund av störningar, avbrott i nät eller liknande. Alarmeringsmyndigheten ska göra denna information tillgänglig för ansvariga räddningsorgan, andra aktörer och allmänheten.

Förslaget är bra. Kommunikationsnät och elektroniska kommunikationstjänster är komplext med många aktörer. Det är därför bra om alarmeringsmyndigheten ges i uppdrag att övervaka denna väsentliga samhällsfunktion.

Tillsyn

Förslag: Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, MSB, ska ha ansvar för tillsyn av Alarmeringsmyndighetens verksamhet och alarmeringsförhållanden i landet.

Förslaget är bra. Tillsynen är en väsentlig del i säkerställandet att den enskilde, och berörda myndigheter och räddningsorgan, erbjuds en kvalitativ tjänst.

§ 69

Betänkande En myndighet för alarmering

Beslut:

att lämna förvaltningsledningens förslag till yttrande avseende Betänkande En myndighet för alarmering.

Sammanfattning

Alarmeringstjänstutredningen har lämnat sitt betänkande SOU 2013:33 En myndighet för alarmering. Utredningen beskriver ett område som omfattar flera aktörer på olika nivåer, med olika organisationsformer och olika lagstiftning som ska hantera ett eller flera av varierande omfattning, brådskas och dignitet i samklang med daglig drift.

Beslutsunderlag

Förvaltningens förslag till yttrande, RÄN-2013-0143

*Försvarsdepartementet
Kommunstyrelsen*

...

§ 70

Uppdragsplan 2014 - 2017

Beslut

att räddningsnämnden antar föreliggande förslag till uppdragsplan för verksamhetsåren 2014-2017.

Sammanfattning

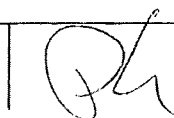
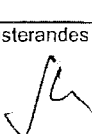
Vid räddningsnämndens workshop den 3 juni prioriterades och värderades inriktningsmålen i IVE för nämndens verksamhet. Uppdragsplanen för räddningsnämnden tar sin utgångspunkt inte bara i IVE utan också i det handlingsprogram enligt lag om skydd mot olyckor som gäller för den gemensamma nämnden 2013 – 2015. Detta görs genom att inriktningsmålen kopplas samman med säkerhetsmålen från handlingsprogrammet. Säkerhetsmålen blir effektmål i uppdragsplanen.

Beslutsunderlag

Uppdragsplan 2014 – 2017

...

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande